

Wykład VI

Wybrane zagadnienia licencjonowania i praw autorskich

Licencja na oprogramowanie to umowa na korzystanie z utworu jakim jest aplikacja komputerowa, zawierana pomiędzy podmiotem, któremu przysługują majątkowe prawa autorskie do utworu, a osobą, która zamierza z danej aplikacji korzystać.

Umowa taka powinna określać przede wszystkim warunki na jakich licencjobiorca jest uprawniony do korzystania z programu. Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych wskazuje tu:

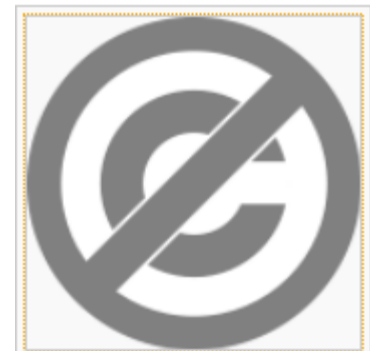
- zakres,
- miejsce i czas korzystania z utworu,

Strony umowy mogą dowolnie kształtować charakter licencji (biorąc jednak pod uwagę treść przepisów ustawowych, których strony nie mogą modyfikować).

Domena publiczna

Domena publiczna (ang.: public domain) – ogół twórczości (m.in. tekstów, zdjęć, muzyki, dzieł sztuki, oprogramowania itp.), do której wygasły prawa autorskie i która jest przez to dostępna dla wszystkich i do dowolnych zastosowań lub która od samego początku jej powstania nie była objęta tymi prawami (np. teksty ustaw).

Domena publiczna to zbiór wiedzy i twórczości stanowiący wspólny dorobek kulturowy i intelektualny ludzkości.

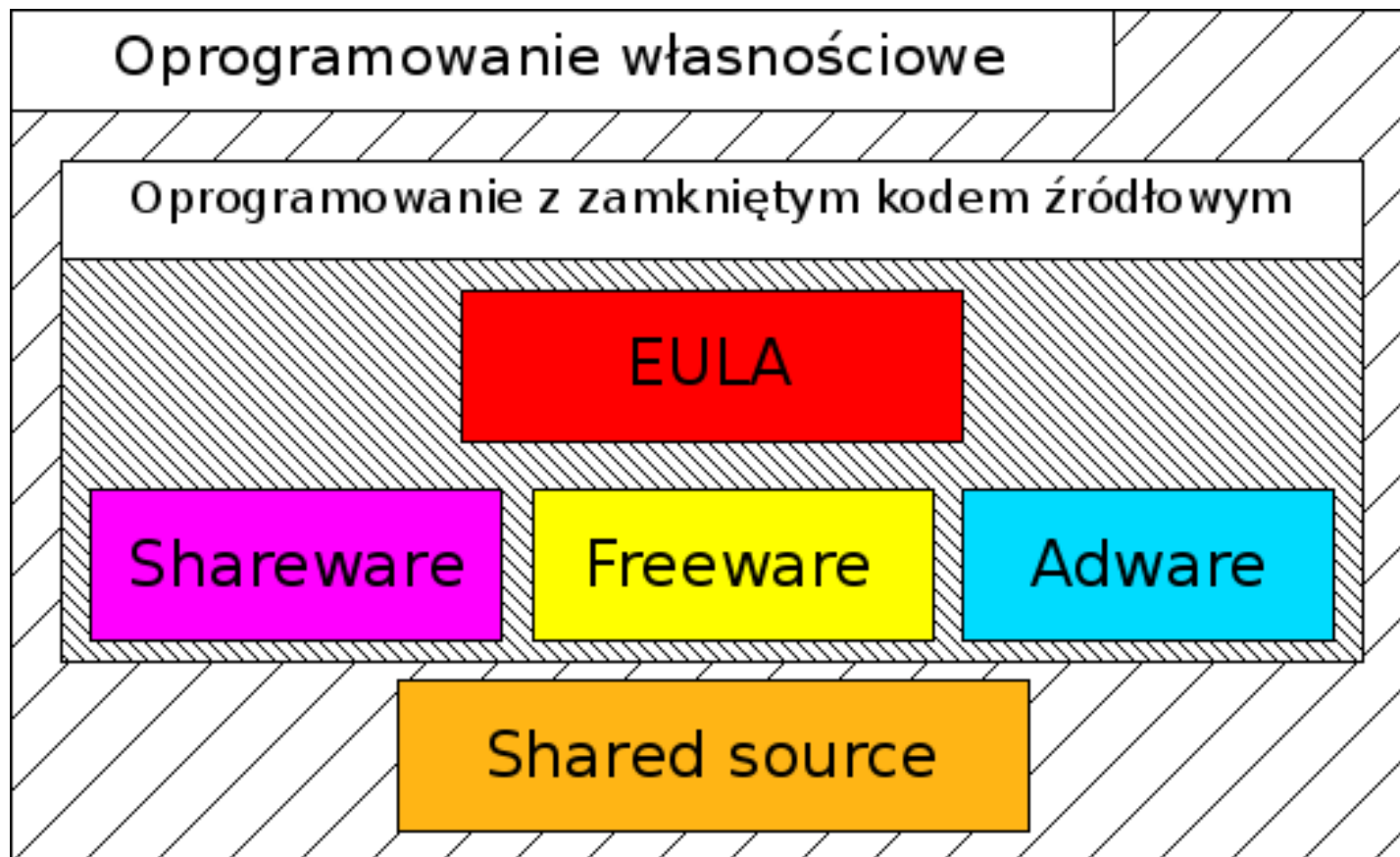
Źródło: www.pl.wikipedia.org

Rodzaje licencji

Abandonware - oprogramowanie, którego twórca już nie sprzedaje i nie zapewnia dla niego obsługi. Spotyka się również użycie tego określenia w stosunku do oprogramowania, którego twórca świadomie zaprzestał rozwoju i wsparcia produktu.

Ponieważ wiele z tych programów, a szczególnie gier, nadal jest chętnie używanych, powstały w Internecie miejsca pozwalające je uzyskać. W stosunku do prawa większości państw jest to nielegalne, ponieważ żaden program komputerowy nie jest tak stary, żeby wygasły jego prawa autorskie. Jednak ponieważ część firm już nie istnieje, a innym nie zależy na ochronie praw do tych konkretnych programów, to administratorzy takich serwerów mogą się spodziewać, że nie będą ścigani.

Źródło: <http://jakilinux.org/gnu/rodzaje-licencji-oprogramowania/>

FLOSS - Wolne oprogramowanie; Otwarte oprogramowanie:

- ✓ wolność uruchamiania programu w dowolnym celu (wolność 0)
- ✓ wolność analizowania, jak program działa i dostosowywania go do swoich potrzeb (wolność 1)
- ✓ wolność rozpowszechniania niezmodyfikowanej kopii programu (wolność 2)
- ✓ wolność udoskonalania programu i publicznego rozpowszechniania własnych ulepszeń, dzięki czemu może z nich skorzystać cała społeczność (wolność 3).

Jeżeli program nie gwarantuje użytkownikowi chociaż jednej z powyższych wolności, wówczas, według FSF, nie może być uznany za Wolne Oprogramowanie.

Idea wolnego oprogramowania

Free Software Foundation (Fundacja Wolnego Oprogramowania) – najważniejsza instytucja sponsorująca Projekt GNU, założona w 1985 roku przez Richarda Stallmana.

Misją FSF jest tworzenie, ochrona i promocja wolności użytkownika, kopiowania, modyfikowania i rozprowadzania programów komputerowych oraz obronę praw użytkowników Wolnego Oprogramowania.

FSF wspiera wolność wypowiedzi, publikacji i zrzeszania się w Internecie, prawo do używania oprogramowania do szyfrowania prywatnej korespondencji i połączeń sieciowych oraz prawo do tworzenia oprogramowania, nienaruszalne przez prywatne monopole.

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Rodzaje licencji

Powszechna Licencja Publiczna **GNU** (GNU General Public License) - jedna z licencji wolnego oprogramowania, która została sformułowana w 1983 przez Richarda Stallmana i Ebena Moglena na potrzeby Projektu GNU, na podstawie wcześniejszej Emacs General Public License.

GPL jest obecnie najpopularniejszą licencją wolnodostępnego oprogramowania.

Pojęcie „**EULA**” (ang. End-User License Agreement – licencja użytkownika końcowego) oznacza standardowy typ licencji, na której jest dystrybuowane oprogramowanie własnościowe.

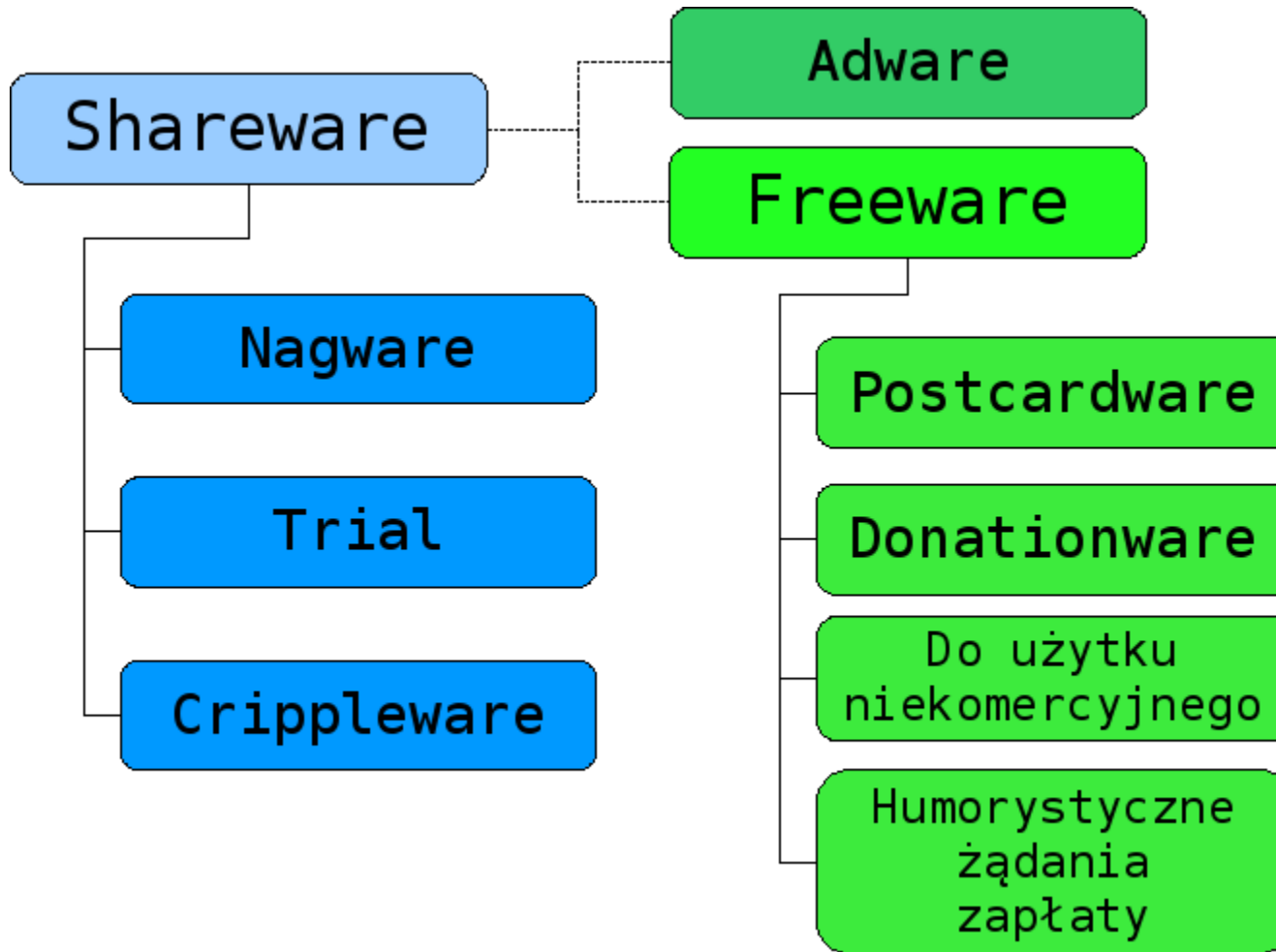
Termin ten dotyczy zarówno licencji dla użytkowników indywidualnych, jak i korporacyjnych.

Licencje oprogramowania komercyjnego różnią się między sobą, ale można między nimi zauważyć pewne cechy wspólne.

- ✓ Każda licencja typu EULA zastrzega wszelkie prawa dla producenta oprogramowania.
- ✓ Użytkownik otrzymuje tylko ściśle określony, wąski zakres uprawnień.

Źródło: <http://jakilinux.org/gnu/rodzaje-licencji-oprogramowania/>

Rodzaje licencji

Źródło: <http://jakilinux.org/gnu/rodzaje-licencji-oprogramowania/>

Rodzaje licencji

- ✓ **shareware,**
- ✓ **freeware,**
- ✓ **adware,**
- ✓ **trial**

Pojęcia te są blisko ze sobą związane, często się przenikają.

Rodzaje licencji

Adware - jest oprogramowaniem rozpowszechnianym za darmo, ale zawiera funkcję wyświetlającą reklamy, zwykle w postaci bannerów. Wydawca oprogramowania zarabia właśnie na tych reklamach. Zwykle jest też możliwość nabycia wersji programu bez reklam za opłatą.

Dobrym przykładem jest baner w GaduGadu:

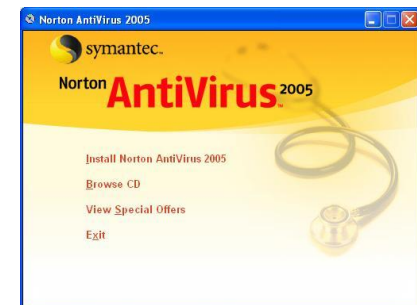

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Rodzaje licencji

Trial (z ang. próba) – rodzaj licencji na programy komputerowe polegający na tym, że można go używać przez z góry ustalony czas (od 7 do 90 dni). Programy na tej licencji są w pełni funkcjonalne. Po upływie ustalonego czasu, jedyną rzeczą, na którą pozwoli program to rejestracja albo usunięcie z dysku twardego. Zazwyczaj wersje próbne rozprowadzane są na tej licencji.

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Freeware – licencja oprogramowania umożliwiająca darmowe rozprowadzanie aplikacji bez ujawnienia kodu źródłowego. Czasami licencja freeware zawiera dodatkowe ograniczenia (np. część freeware jest całkowicie darmowa, a część darmowa jedynie do użytku domowego).

Programy na licencji freeware mogą być nieodpłatnie wykorzystywane, jednak zabrania się czerpania korzyści finansowych z ich dystrybucji przez osoby trzecie. Licencja nie dotyczy dystrybucji produktów (dokumentów, grafiki, innych programów itd.) stworzonych przy użyciu programów na licencji freeware, więc nie ogranicza możliwości ani nie narzuca konieczności pobierania opłat za wytworzone produkty.

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Rodzaje licencji

BOX (ang. pudełko, opakowanie) – jedna z wersji sprzedaży sprzętu lub oprogramowania komputerowego. Jest to wersja pudełkowa, zwana także "**pełną**". Produkty w wersji BOX wyposażone są najczęściej w tekturowe opakowanie (stąd angielska nazwa), dodatkowe okablowanie oraz oprogramowanie, a także często aplikacje multimedialne i gry. Jest to najdroższa ze sprzedawanych masowo wersji.

W odróżnieniu od wersji OEM, oprogramowanie BOX może być zainstalowane na dowolnym komputerze posiadanym przez użytkownika tego oprogramowania. W odróżnieniu od oprogramowania OEM które jest przypisane do urządzenia na którym jest zainstalowane, oprogramowanie BOX można wielokrotnie przenosić pomiędzy komputerami.

Źródło: www.pl.wikipedia.org

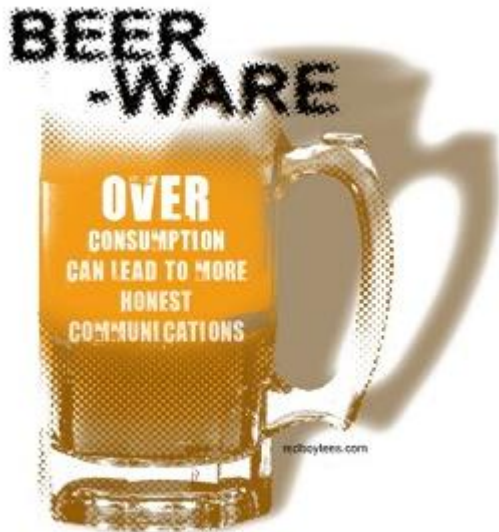
Rodzaje licencji

OEM (ang. Original Equipment Manufacturer, dosłownie Producent Oryginalnego Wyposażenia) - organizacja sprzedająca pod własną marką produkty wytworzone przez inne firmy. Termin jest mylący, gdyż OEM nie zawsze jest wytwórcą, lecz czasem sprzedawcą sprzętu dla użytkownika końcowego, choć zdarza się też, że jest jego projektantem

I na koniec najzabawniejszy z oficjalnie uznanych rodzajów licencji:

Beerware – ten typ licencji pozwala użytkownikowi końcowemu na dowolne korzystanie z oprogramowania, pod warunkiem, że w wypadku spotkania autora użytkownik postawi mu piwo.

Autorem tej licencji jest Poul-Henning Kamp
– jeden z twórców FreeBSD

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Literatura:

W prezentacji wykorzystano fragmenty i zadania z książek i prezentacji:

- Piotr Fulmański, Ścibór Sobieski, *Wstęp do informatyki, Podręcznik*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2005
- <http://www.inf.sgsp.edu.pl/>
- <http://deuter.am.put.poznan.pl/zwm/>

